

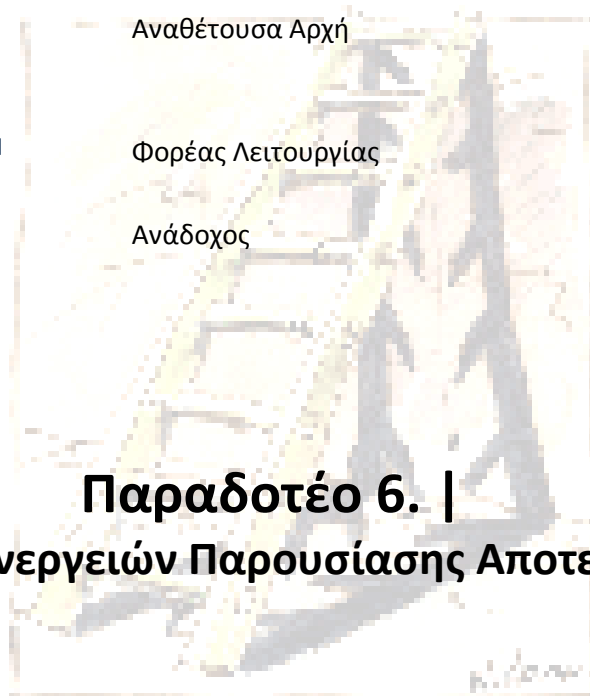
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΚΕΔΡΟΣ Α.Ε.

Αναθέτουσα Αρχή

Φορέας Λειτουργίας

Ανάδοχος

Παραδοτέο 6. | Κατάλογος Ενεργειών Παρουσίασης Αποτελεσμάτων

Ά Έκδοση

Έργο «Έρευνα για την αξιοποίηση των έννομων αγαθών, ως προς την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων και παροχών από γυναίκες με χαμηλά εισοδήματα»

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΣΠΑ - Ε.Π. «ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ»

Ειδικός Στόχος 3.1

Μάιος 2014

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3.1.
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΣΕ
ΠΟΣΟΣΤΟ 80% ΑΠΟ ΤΟ ΕΚΤ ΚΑΙ
ΚΑΤΑ 20% ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ
ΠΟΡΟΥΣ.

Παραδοτέο 6.

Κατάλογος Ενεργειών

Παρουσίασης Αποτελεσμάτων |

Κατάλογος ενεργειών παρουσίασης
αποτελεσμάτων μέσω της Ημερίδας
Δημοσιότητας του Έργου

Σύνθεση Ομάδας Έργου:

Ρόντος Κωνσταντίνος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Υπεύθυνος Ομάδας Έργου (Ο.Ε.)
Ναγόπουλος Νικόλαος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ειδικός Επιστήμων Μέλος Ο.Ε.
Λεμονάκης Δημήτρης, Πολιτικός Επιστήμων, Εκπρόσωπος Αναδόχου, Μέλος Ο.Ε.
Γάλλου Ιωάννα, Πολιτικός Επιστήμων, Ποιοτικές|Ποσοτικές Μέθοδοι, Μέλος Ο.Ε.
Βαλάση Δέσποινα, Συν-υπεύθυνη Ποσοτικής Έρευνας, Μέλος Ο.Ε.
Μισσιρά Βασιλική, Επιτόπια Ποσοτική Έρευνα, Βοηθός Έρευνας Ο.Ε.
Ζαχαροπούλου Ελένη, Επιτόπια Ποσοτική Έρευνα, Βοηθός Έρευνας Ο.Ε.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Κατάλογος ενεργειών παρουσίασης αποτελεσμάτων	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Κατάλογος ενεργειών παρουσίασης αποτελεσμάτων - Χρονολόγιο	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Κατάλογος ενεργειών παρουσίασης αποτελεσμάτων - Συμπεράσματα.....	9
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Σύνοψη της Περίληψης του Παραδοτέου 3 του Έργου.....	11
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Σύνοψη της Περίληψης του Παραδοτέου 4 του Έργου.....	27

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Έργο με τίτλο «Έρευνα για την αξιοποίηση των έννομων αγαθών, ως προς την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων και παροχών από γυναίκες με χαμηλά εισοδήματα» εντάσσεται στον Ειδικό Στόχο 3.1 «Η βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών ισότητας, και των μηχανισμών και δομών εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης για θέματα ισότητας των φύλων» του ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση.

Δικαιούχος του Έργου είναι η Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων (Υ.Ε.Ε.Π.) της Βουλής των Ελλήνων. Φορέας Λειτουργίας του Έργου είναι η Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη.

Το Έργο έχει ανατεθεί στην ΚΕΔΡΟΣ Α.Ε., σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που προβλέπει η, από της 3 Δεκεμβρίου 2012, Σύμβαση μεταξύ της Βουλής των Ελλήνων και του Αναδόχου.

Το παρόν αποτελεί το **ΣΤ Παραδοτέο του Έργου** και περιλαμβάνει τον κατάλογο των ενεργειών για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του παρόντος Έργου, ώστε να αναδειχθεί επαρκώς η δημοσιότητα του έργου, συνολικά, καθώς και των βασικών συνιστωσών και πορισμάτων του. Οι ενέργειες δημοσιότητας του Έργου αποτελούν ουσιαστικά το βήμα ολοκλήρωσης του παρόντος Έργου.

Στόχος του παραδοτέου αυτού είναι, επομένως, η αξιοποίηση της συνολικής πορείας του παρόντος Έργου και η ανάδειξη και εστίαση στα ευρήματα που προέκυψαν κατά την Έρευνα Πεδίου και την ανάλυση της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης (Statistics of Income and Living Conditions, SILC) 2012, ώστε με τη συνδρομή του Συνηγόρου του Πολίτη και άλλων επιστημόνων να τεθεί υπό το βήμα μιας δομημένης δημόσιας συζήτησης (στρογγυλής τραπέζης) η συνολική πορεία του Έργου και ασφαλώς να επιτευχθεί η ευρύτερη δυνατή διάδοση των επιμέρους συμπερασμάτων και αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί, κατά τη διάρκεια υλοποίησής του.

Η συνολική παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Έργου πραγματοποιείται μέσω ειδικής Ημερίδας Δημοσιότητας, για το σχεδιασμό της οποίας απαιτήθηκε η ουσιαστική συνεργασία του Αναδόχου και του Φορέα Λειτουργίας του Έργου.

Η κοινή στόχευση Αναθέτουσας Αρχής, Φορέα Λειτουργίας και Αναδόχου συντέμνει στην αξιοποίηση και προβολή των δεδομένων των προγενέστερων παραδοτέων (Α-Β-Γ-Δ-Ε) του παρόντος Έργου, διευρύνοντας το πεδίο της Ημερίδας Δημοσιότητας, ώστε εκτός από τη διάσταση της παρουσίασης του συγκεκριμένου Έργου να δοθεί η δυνατότητα και το βήμα για την παραγωγή μιας δημόσιας συζήτησης για τα Έννομα Αγαθά, καθώς και για τη διάχυση του έργου του Συνηγόρου του Πολίτη και των λοιπών Ανεξάρτητων Αρχών.

Η Ημερίδα Δημοσιότητας αποτελεί το σημείο ορόσημο για την ολοκλήρωση του παρόντος Έργου και την αφετηρία των επόμενων ενεργειών του Φορέα Λειτουργίας για τη συνέχιση του περιεχομένου του παρόντος Έργου, με την περαιτέρω αξιοποίηση Εθνικών και Ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών μέσων.

Η συμβολή και η συμμετοχή της Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της Βουλής των Ελλήνων και της Γενικής Γραμματέως για την Ισότητα των Φύλων, αντίστοιχα, στην Ημερίδα, αναδεικνύει την ειδική βαρύτητα των παρεμβάσεων του Ε.Π. Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013 και την ουσιαστική συνδρομή του παρόντος Έργου στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου 3.1 «Η βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών ισότητας, και των μηχανισμών και δομών εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης για θέματα ισότητας των φύλων», του Επιχειρησιακού Προγράμματος Διοικητική Μεταρρύθμιση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Κατάλογος ενεργειών παρουσίασης αποτελεσμάτων

Η ολοκλήρωση των προγενέστερων παραδοτέων, με την υποβολή και του Ε Παραδοτέου, στις 15 Απριλίου 2014, αποτέλεσε και το σημείο ενεργοποίησης για την προετοιμασία και υλοποίησης της Ημερίδας Δημοσιότητας και Παρουσίασης των Αποτελεσμάτων του Έργου.

Οι ενέργειες παρουσίασης αποτελεσμάτων του Έργου παρατίθενται με χρονολογική σειρά σε συνδυασμό με τις οργανωτικές και διοικητικές απαιτήσεις προετοιμασίας και υλοποίησης της ημερίδας.

Η επιλογή κατάλληλου συνεδριακού χώρου για την πραγματοποίηση δημόσιας ημερίδας είχε αξιολογηθεί προηγουμένως, από το Φορέα Λειτουργίας και τον Ανάδοχο του έργου και μεταξύ των διαθέσιμων συνεδριακών εγκαταστάσεων προτιμήθηκε το Αμφιθέατρο της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης & Επικοινωνίας - Γενικής Γραμματείας Μέσων Ενημέρωσης, η διαθεσιμότητα του οποίου επιβεβαιώθηκε για τις 13 Μαΐου 2014, ημερομηνία πραγματοποίησης της Ημερίδας Δημοσιότητας.

Ο Ανάδοχος του έργου υπέβαλε αίτημα διαθεσιμότητας και παραχώρησης του Αμφιθεάτρου της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης & Επικοινωνίας - Γενικής Γραμματείας Μέσων Ενημέρωσης με το υπ. αριθ. 043/03.104/15.04.2014/ΚΕΔΡΟΣ Α.Ε., το οποίο και απαντήθηκε με το υπ/ αριθ. ΔΔΣ/7560/22.04.2014/ΓΓΜΕ-ΓΓΕ&Ε.

Η θετική ανταπόκριση της αρμόδιας Γενικής Γραμματείας προς το αίτημα του Αναδόχου επέτρεψε την απρόσκοπτη συνέχεια των διαδικασιών προετοιμασίας της Ημερίδας Δημοσιότητας.

Για την προετοιμασία των κυριότερων σημείων της Ημερίδας Δημοσιότητας πραγματοποιήθηκε τεχνική σύσκεψη, η οποία φιλοξενήθηκε στο Φορέα Λειτουργίας, με τη συμμετοχή της Συνηγόρου του Πολίτη, στις 29 Απριλίου 2014, όπου και διαμορφώθηκε το πλαίσιο της Ημερίδας και συμφωνήθηκε το πρόγραμμα της εκδήλωσης, με εξαίρεση την οριστική επιβεβαίωση δυνητικών ομιλητών.

Παράλληλα, για τη διευκόλυνση του Συνηγόρου του Πολίτη, καθώς και για την καλύτερη εξοικείωση των πιθανών συντελεστών της Ημερίδας προετοιμάστηκε περίληψη των βασικών στοιχείων του Έργου, υπό την μορφή σύνοψης των Παραδοτέων Γ-Δ, που αναδεικνύουν τόσο τα συμπεράσματα της έρευνας πεδίου που διεξήχθη στο Συνήγορο του Πολίτη, όσο και τα συμπεράσματα από την ανάλυση της έρευνας EU-SILC.

Η σύνοψη, των ανωτέρω παραδοτέων, παραδόθηκε στις 30 Απριλίου 2014 και διακινήθηκε με μέριμνα του Γραφείου της Συνηγόρου του Πολίτη σε επιλεγμένο αριθμό αποδεκτών.

Η εξασφάλιση ευρείας δημοσιότητας της ίδιας της Ημερίδας απασχόλησε την Ομάδα Έργου του Αναδόχου και για την επίτευξη του στόχου αυτού προτάθηκε η γνωστοποίηση της Ημερίδας Δημοσιότητας στο Ίδρυμα Μποδοσάκη (www.bodossaki.gr). Το Ίδρυμα Μποδοσάκη απεδέχθη ευγενικά να συμβάλλει σε αυτήν την προσπάθεια του Συνηγόρου του Πολίτη και του Αναδόχου, μεριμνώντας για την πλήρη ψηφιοποίηση της Ημερίδας Δημοσιότητας. Το ψηφιακό περιεχόμενο της Ημερίδας Δημοσιότητας έχει καταστεί δημόσια προσβάσιμο από τις 23 Μαΐου 2014, οπότε και ενημερώθηκε σχετικά η Αναθέτουσα Αρχή και ο Φορέας Λειτουργίας.

Πιο συγκεκριμένα, το Ίδρυμα Μποδοσάκη, έχει δημιουργήσει τον ιστότοπο blod.gr (ακρωνύμιο των λέξεων Bodossaki Lectures on Demand) και η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο του πρωταρχικού στόχου του Ιδρύματος για την προαγωγή της Παιδείας στην Ελλάδα. Πρόκειται για μια κοινωνική προσφορά, χωρίς κερδοσκοπικό χαρακτήρα, που αποσκοπεί στην διάδοση της επιστημονικής γνώσης και του πνευματικού προβληματισμού στον τόπο μας, μέσω της αξιοποίησης της σύγχρονης τεχνολογίας.

Το blod.gr συγκεντρώνει, καταγράφει και προβάλλει αυτούσιες, επιλεγμένες ομιλίες, διαλέξεις και εκδηλώσεις από όλο το φάσμα της επιστημονικής και πνευματικής μας ζωής, και εμπλουτίζεται διαρκώς με την πολύτιμη συνδρομή όσων εργάζονται για τη διάχυση της γνώσης. Το blod.gr φιλοδοξεί έτσι να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για τα μέλη της επιστημονικής κοινότητας και να εξελιχθεί σε έναν πραγματικό "κόμβο" διεπιστημονικού και πνευματικού διαλόγου, ανοιχτό σε κάθε χρήστη του διαδικτύου που επιθυμεί να διευρύνει τους γνωστικούς του ορίζοντες.

Η ενημέρωση των Δημοσιογράφων και του γενικού κοινού για την πραγματοποίηση της Ημερίδας Δημοσιότητας προβλήθηκε μέσω ειδικού Δελτίου Τύπου, που αναρτήθηκε στον ιστότοπο της Ανεξάρτητης Αρχής (www.synigoros.gr), στις 08 Μαΐου 2014.

Η οργάνωση της Ημερίδας Δημοσιότητας και η επιτόπια επίβλεψη των οργανωτικών διατυπώσεων εξασφαλίστηκε, με κοινή επίσκεψη του Φορέα Λειτουργίας και του Αναδόχου, σε συνάντηση στο Αμφιθέατρο της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης & Επικοινωνίας - Γενικής Γραμματείας Μέσων Ενημέρωσης, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 09 Μαΐου 2014.

Ταυτόχρονα, η διακίνηση της τελικής πρόσκλησης και του τελικού προγράμματος της Ημερίδας, έγινε στοχευμένα και σε πίνακες αποδεκτών που συμπεριέλαβαν: τη Βουλή των Ελλήνων, την Ελληνική Στατιστική Αρχή, Υπουργεία & Γενικές Γραμματείες, Ανεξάρτητες Αρχές, Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα, Κοινωνικούς Εταίρους & Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς, Δημοσιογράφους, Εκπροσώπους των Πολιτικών Κομμάτων και άλλους Θεσμικούς Προσκεκλημένους.

Η Ημερίδα Δημοσιότητας έλαβε χώρα στις 13 Μαΐου 2014, όπως είχε προγραμματιστεί, σύμφωνα με το Πρόγραμμα και την Πρόσκληση που διακινήθηκε σχετικά.¹ Στους συντελεστές της Ημερίδας, εκτός του Αναδόχου και της Ομάδας Έργου, συγκαταλέγονται οι:

- Κώστας Κωστής, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
- Πάσχος Μανδραβέλλης, δημοσιογράφος
- Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
- Καλλιόπη Σπανού, Συνήγορος του Πολίτη

Με την ολοκλήρωση της Ημερίδας Δημοσιότητας επακολούθησε επικοινωνία μελών της Ομάδας Έργου με Δημοσιογράφους οι οποίοι και εξέφρασαν επιθυμία συγγραφής σχετικών δημοσιευμάτων. Ομοίως, παρατηρήθηκε ότι και συντελεστές της Ημερίδας θα προβούν στη σύνταξη αντίστοιχων άρθρων.

¹ Κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Δημοσιότητας συμπληρώθηκαν Έντυπα Συμμετοχής των παρευρισκομένων, ενώ παρασχέθηκαν και Βεβαιώσεις Συμμετοχής.

Σημειώνεται ότι, για την επιτυχία της εκδήλωσης δημοσιότητας εργάστηκαν, εκτός του Αναδόχου και στελέχη του Φορέα Λειτουργίας, επιτυγχάνοντας ένα σημαντικό επικοινωνιακό αποτέλεσμα. Η συνεργασία του Γραφείου του Συνηγόρου του Πολίτη και του Γραφείου Επικοινωνίας & Τύπου, με τον Ανάδοχο, υπήρξε σταθερή και ουσιαστική, σε όλο το διάστημα της προετοιμασίας και υλοποίησης της Ημερίδας Δημοσιότητας.

Ο Συνήγορος του Πολίτη εργάστηκε για την προβολή της Ημερίδας, αξιοποιώντας τον ιστότοπο της Ανεξάρτητης Αρχής (www.synigoros.gr), διασφαλίζοντας τη διάδοση των Αποτελεσμάτων του Έργου και μέσω της δικής του δικτυακής παρουσίας, ενώ αναμένεται ότι θα συμπεριλάβει την είδηση της Ημερίδας Δημοσιότητας και στο Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο που παράγει. Ακόμη, δύναται να ενισχύσει τη δημοσιότητα του Έργου συμπεριλαμβάνοντας σχετική αναφορά στην Ετήσια Έκθεση του έτους 2014 ή σε άλλη ειδική Έκθεση ή ειδική έκδοση, σύμφωνα με τις ανάγκες και τη στοχοθεσία της Ανεξάρτητης Αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Κατάλογος ενεργειών παρουσίασης αποτελεσμάτων - Χρονολόγιο

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται αναλυτικά το χρονολόγιο των ενεργειών που απαιτήθηκαν υποχρεωτικά ή εκπονήθηκαν προαιρετικά, για την επιτυχή υλοποίηση της Ημερίδας Δημοσιότητας των Αποτελεσμάτων του Έργου.

Η σχετική παρουσίαση γίνεται, για λόγους τάξης του παραδοτέου, σε χρονολογική σειρά.

Πίνακας 1. Χρονολόγιο Ενεργειών Δημοσιότητας του Έργου (Παρουσίαση Αποτελεσμάτων)

Περιγραφή Δραστηριότητας / Ενέργειας Δημοσιότητας	Ημερομηνία	Παρατηρήσεις
Αρχικός προσδιορισμός διεξαγωγής Ημερίδας Δημοσιότητας	08.04.2014	Αρχικώς είχε προσδιορισθεί κατά την επικαιροποίηση του χρονοδιαγράμματος του Έργου (2 ^η τροποποίηση αυτού). Αναβολή σε νεότερη ημερομηνία μετά από την υποβολή του Ε Παραδοτέου, η οποία πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τον χρονοπρογραμματισμό του Έργου, στις 15.04.2014
Επικοινωνία με Γ.Γ. Μέσων Ενημέρωσης - Γ.Γ. Ενημέρωσης & Επικοινωνίας & Αίτημα Παραχώρησης Αμφιθεάτρου	15.04.2014	Πραγματοποιήθηκε από τον Ανάδοχο
Έγκριση Αιτήματος Παραχώρησης Αμφιθεάτρου/Συνεδριακού Γ.Γ. Μέσων Ενημέρωσης - Γ.Γ. Ενημέρωσης & Επικοινωνίας	22.04.2014	Αναφορά ενέργειας προς ΣτΠ & ΥΕΕΠ μέσω Αναδόχου
Τεχνική σύσκεψη για την οργάνωση της Ημερίδας	29.04.2014	Πραγματοποιήθηκε στο ΣτΠ
Σύνοψη της Περίληψης του Γ Παραδοτέου	30.04.2014	Πραγματοποιήθηκε από τον Ανάδοχο
Σύνοψη της Περίληψης του Δ Παραδοτέου	30.04.2014	Πραγματοποιήθηκε από τον Ανάδοχο
Διακίνηση της Σύνοψης της Περίληψης των Παραδοτέων Γ-Δ	30.04.2014	Πραγματοποιήθηκε από το Γραφείο ΣτΠ
Οριστική γνωστοποίηση Ημερίδας & Αίτημα συνδρομής Ιδρύματος Μποδοσάκη	07.05.2014	Πραγματοποιήθηκε από τον Ανάδοχο
Ανάρτηση ειδικού Δελτίου Τύπου στον ιστότοπο του Φορέα Λειτουργίας	08.05.2014	Πραγματοποιήθηκε από το Γραφείο ΣτΠ
Διακίνηση Προγράμματος & Πρόσκλησης για την Ημερίδα	08.05.2014	Πραγματοποιήθηκε από το Γραφείο ΣτΠ
Επίσκεψη τεχνικής προετοιμασίας για την Ημερίδα	09.05.2014	Πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία του Αναδόχου και του ΣτΠ

Περιγραφή Δραστηριότητας / Ενέργειας Δημοσιότητας	Ημερομηνία	Παρατηρήσεις
<p>Ημερίδα Δημοσιότητας των Αποτελεσμάτων του Έργου</p> <p>[Μέρος Α': Παρουσίαση - Ανάλυση Αποτελεσμάτων του Έργου: Έρευνα για την αξιοποίηση των έννομων αγαθών, ως προς την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων και παροχών από γυναίκες με χαμηλά εισοδήματα</p> <p>Μέρος Β': Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης: Πολίτες απέναντι στους μηχανισμούς υπεράσπισης των δικαιωμάτων τους: Κρίσεις και συμπεράσματα]</p>	13.05.2014	<p>Υλοποιήθηκε στη Γ.Γ. Μέσων Ενημέρωσης - Γ.Γ. Ενημέρωσης & Επικοινωνίας</p> <p>Πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία του Αναδόχου και του ΣτΠ</p> <p>Την Ημερίδα υποστήριξε ως προς την παροχή Δημοσιότητας, μέσω του blog.gr, το Ίδρυμα Μποδοσάκη</p>
Συμπλήρωση ειδικού Εντύπου Συμμετοχής και τήρηση παρουσιολογίου της Ημερίδας Δημοσιότητας	13.05.2014	Πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία του Αναδόχου και του ΣτΠ
Χορήγηση Βεβαίωσης Συμμετοχής σε Ημερίδα Δημοσιότητας	13.05.2014	Πραγματοποιήθηκε από το Γραφείο ΣτΠ
<p>Παροχή Άδειας των Οργανωτών και των Ομιλητών προς το Ίδρυμα Μποδοσάκη</p> <p>[Για την οπτικοακουστική καταγραφή, τεκμηρίωση και ανάρτηση θεμάτων στον ειδικό επιστημονικό ιστότοπο του Ιδρύματος Μποδοσάκη]</p>	13.05.2014	Παρασχέθηκε από τον Ανάδοχο, την Αναθέτουσα Αρχή (ΥΕΕΠ), το Φορέα Λειτουργίας (ΣτΠ), καθώς και Ομιλητές της Ημερίδας
Δημοσίευση άρθρου του Ιωάννη Μεταξά, με τίτλο: «Πρόσβαση!» [Εφημερίδα: Το Βήμα, σελ.: Α50]	18.05.2014	
Δικτυακή ανάρτηση στον ιστότοπο blog.gr της Ημερίδας Δημοσιότητας των Αποτελεσμάτων του Έργου	23.05.2014	Πραγματοποιήθηκε από το Ίδρυμα Μποδοσάκη, με τη συνεργασία του Αναδόχου και του ΣτΠ
Παροχή εκ μέρους του Ιδρύματος Μποδοσάκη του μη επεξεργασμένου οπτικοακουστικού υλικού της Ημερίδας Δημοσιότητας, για ανάγκες ενεργειών απομαγνητοφώνησης	23.05.2014	Πραγματοποιήθηκε από το Ίδρυμα Μποδοσάκη και παραδόθηκε με τη συνεργασία του Αναδόχου
Δημοσίευση άρθρου της Γιούλη Επτακόιλη, με τίτλο: «Δεσμώτες του ... πελατειακού: Οι Έλληνες πολίτες αμφισβητούν τους θεσμούς και δείχνουν εμπιστοσύνη στις γνωριμίες και στην οικογένεια» [Εφημερίδα: Η Καθημερινή, 'Τέχνες & Γράμματα', σελ.:1]	24.05.2014	
Εκπόνηση - Ολοκλήρωση ΣΤ Παραδοτέου του Έργου: Κατάλογος Ενεργειών Παρουσίασης Αποτελεσμάτων	30.05.2014	Πραγματοποιήθηκε από τον Ανάδοχο
Εκπόνηση - Ολοκλήρωση Ζ Παραδοτέου του Έργου: Υλικό Ημερίδας Παρουσίασης Αποτελεσμάτων	30.05.2014	Πραγματοποιήθηκε από τον Ανάδοχο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Κατάλογος ενεργειών παρουσίασης αποτελεσμάτων - Συμπεράσματα

Η ολοκλήρωση της Ημερίδας Δημοσιότητας των Αποτελεσμάτων του Έργου αποτελεί κομβικό σημείο στην εξέλιξη του Έργου γενικότερα, καθώς συνέδραμε στην ανάλυση και αποτύπωση όλης της εξέλιξης του Έργου και επέτρεψε την ουσιαστική συζήτηση και τη σύνθεση απόψεων, ως προς το ζήτημα που τέθηκε σε στρογγυλό τραπέζι: «Πολίτες απέναντι στους μηχανισμούς υπεράσπισης των δικαιωμάτων τους: Κρίσεις και συμπεράσματα».

Η εξαγωγή μεσομακροπρόθεσμων συμπερασμάτων για τη διαχείριση των ερευνητικών αποτελεσμάτων του Έργου, όπως και η πιθανή επιδίωξη νέων ερευνητικών τεκμηρίων, θα αποτελέσει σημείο ιδιαίτερης αναζήτησης και ειδικής πρωτοβουλίας για το Συνήγορο του Πολίτη, στην προσπάθεια να αξιοποιήσει πλήρως την εργασία και το προϊόν του έργου του Αναδόχου, τόσο σε Εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η διασφάλιση της οπτικοακουστικής καταγραφής, τεκμηρίωσης και ανάρτησης στον ειδικό επιστημονικό ιστότοπο του Ιδρύματος Μποδοσάκη παρέχει ιδιαίτερη και πολυεπίπεδη δημοσιότητα στην Ημερίδα και διευκολύνει σε σημαντικό βαθμό, τη διάχυση, καθώς και τη διαχρονική πρόσβαση στην προβολή της Ημερίδας Δημοσιότητας. Σημειώνεται ότι έως το τέλος Μαΐου 2014 η επισκεψιμότητα στην ιστοθέση της συγκεκριμένης Ημερίδας είναι υψηλή, καθώς το Μέρος Α' έχει άνω από 70 δικτυακούς επισκέπτες και το Μέρος Β' έχει άνω από 60 δικτυακούς επισκέπτες, αντίστοιχα.

Η συνδρομή και δημόσια τοποθέτηση με τον εναρκτήριο χαιρετισμό, από μέρους της Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας & Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της Βουλής των Ελλήνων, κας. Κατερίνας Παπακώστα, καθώς και της Γενικής Γραμματέως, της Ισότητας των Φύλων, κας. Βάσως Κόλλια, αναδεικνύει τη σημασία που αποδίδει η αρμόδια Μόνιμη Ειδική Επιτροπή και η Γενική Γραμματεία, αντίστοιχα, στο έργο του Συνηγόρου του Πολίτη, ως Ανεξάρτητης Αρχής.

Η παρουσίαση του υλικού της Ημερίδας Δημοσιότητας αποτελεί παραδοτέο άρρηκτα συνδεδεμένο, με το παρόν παραδοτέο του Έργου και συνοποβάλλονται ταυτόχρονα, ως δομικά στοιχεία της Φάσης 6 του Έργου: Παρουσίαση Αποτελεσμάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Σύνοψη της Περίληψης του Παραδοτέου 3 του Έργου

1. Ερευνητέος πληθυσμός, χαρακτηριστικά της Έρευνας Πεδίου & ζητήματα μεθοδολογικού ενδιαφέροντος

Οι ερευνηθέντες δεν αποτελούν ένα τυχαίο δείγμα του ευρύτερου πληθυσμού της Ελλάδας ή ένα τυχαίο δείγμα από ένα γενικό μητρώο αυτών που έχουν προσφύγει στο ΣτΠ ώστε τα συμπεράσματα να μπορούν να γενικευτούν απερίφραστα στα όρια αυτού. Αντιθέτως, περιέλαβε όσους προσήλθαν στο ΣτΠ σε μια μακρά περίοδο 6 μηνών εντός του 2013 και μάλιστα, όσους δέχθηκαν ή είχαν τη δυνατότητα να δώσουν συνέντευξη στο παραπάνω διάστημα. Ιδιαίτερα θα πρέπει να προσεχθεί η ερμηνεία των ευρημάτων, ως προς τα δεδομένα που αφορούν στη χρήση των λοιπών έννομων αγαθών, καθώς αυτά φιλτράρονται μέσα από αυτούς που προσέφυγαν στο Συνήγορο του Πολίτη.

Η ερευνητική αυτή προσέγγιση σημαίνει, επιπλέον, ότι ομάδες όπως μετανάστες που δεν γνώριζαν τη γλώσσα, ή εκείνοι που εκπροσωπούντο από δικηγόρο ή οι κάτοικοι εκτός Αττικής δεν εκπροσωπήθηκαν επαρκώς στο δείγμα, γεγονός που δημιουργεί μεροληψία που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τη γενίκευση των συμπερασμάτων της έρευνας. Για το λόγο αυτό η συντριπτική πλειονότητα των ερευνηθέντων (91%) προέρχεται από τον Νομό Αττικής, αναλογία που θα πρέπει να περιορίσει την γεωγραφική αναφορά της έρευνας στα όρια αυτά και όχι στο σύνολο της Ελλάδας. Στην κατεύθυνση αυτή συνέβαλλε σε μεγάλο βαθμό η σημαντική και συνεχώς αυξανόμενη, κατά τη διάρκεια της έρευνας, συμμετοχή της υποβολής αιτήματος από τους πολίτες με άλλους τρόπους (ηλεκτρονική υποβολή, αλληλογραφία) αντί της φυσικής παρουσίας στο ΣτΠ, ιδιαίτερα από τους κατοίκους άλλων, εκτός Αττικής, περιοχών.

Για τους λόγους αυτούς, το υλικό, που συλλέχθηκε, αποτελεί πληθυσμό μάλλον και όχι δείγμα, αυτών που προσέφυγαν με φυσική παρουσία στο ΣτΠ κατά την περίοδο διενέργειας της έρευνας και με την επιφύλαξη της μη συμμετοχής των ομάδων που αναφέρθηκαν παραπάνω (προσήλθαν αλλά δεν έδωσαν συνέντευξη).¹

«Συνήγορος» της δυνατότητας γενίκευσης των συμπερασμάτων της έρευνας είναι ο μεγάλος αριθμός των ερευνηθέντων (1020) και η μακρά περίοδος συλλογής των δεδομένων (6 μήνες), στοιχεία που προσδίδουν στους ερευνηθέντες δυνατότητα αντιπροσώπησης του προσφεύγοντος πληθυσμού και επομένως, αξιοπιστία των αποτελεσμάτων αφενός, σχετικά με τα γενικά χαρακτηριστικά του

¹ Κατά τη διάρκεια της β' φάσης της έρευνας (δηλαδή από τον Σεπτέμβριο και μετά) οι αρνήσεις ήταν από 1 έως 3 καθημερινώς.

πληθυσμού που προσφεύγει στο ΣτΠ και αφετέρου, σχετικά με την άποψή τους για την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας και της χρησιμότητας της Ανεξάρτητης Αρχής.

2. Το προφίλ των πολιτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ - Εντοπισμός διαφυλικών διαφορών και ομάδων-στόχων για ενημέρωση και προσέγγιση

Οι ερευνηθέντες αφορούν άτομα μεγάλης σχετικά και μέσης ηλικίας (52 ετών έναντι 42 ετών στο σύνολο της Ελλάδας), με σχετικά μεγάλη διασπορά ηλικιών και με συμμετοχή των ανδρών μεγαλύτερη των γυναικών (58,1 % έναντι 41,9 %). Σε σχέση με την έμφυλη κατανομή του μόνιμου πληθυσμού, υπάρχει μία υπερ-αντιπροσώπευση των αντρών σε σχέση με τις γυναίκες στην έρευνα του Συνήγορου του Πολίτη, όπως προκύπτει από το δείκτη συμμετοχής των ανδρών (γυναικών) στην προσέλευση στον ΣτΠ στο σύνολο των ανδρών (γυναικών) της Ελλάδας. Ο δείκτης διατηρείται σταθερός τόσο στην Αττική όσο και στις λοιπές περιφέρειες λαμβανόμενες ως σύνολο.

Η υπερ-αντιπροσώπευση αυτή θεωρείται ακόμα σοβαρότερη αν θεωρήσουμε ότι η οικονομική κρίση έχει πλήξει περισσότερο τις κοινωνικά ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και συνεπώς και τις γυναίκες. Ως προς την ηλικία θα πρέπει να αναφερθεί ακόμα, ότι οι άνδρες είναι κατά μέσο όρο ένα (1) έτος μεγαλύτεροι από τις γυναίκες, αλλά η διαφορά αυτή δεν παρουσιάζει στατιστική σημαντικότητα.

Μια πρώτη υστέρηση επομένως των γυναικών παρατηρείται στο βαθμό προσέλευσης στο ΣτΠ σε σχέση με τους άνδρες.

Όπως ήδη αναφέρθηκε η συντριπτική πλειονότητα αυτών που προσέφυγαν με φυσική παρουσία στο ΣτΠ κατοικούν στη Μητροπολιτική Περιοχή της Αττικής, ενώ η συμμετοχή των λοιπών περιφερειών της Χώρας είναι ασήμαντη με εξαίρεση ίσως αυτής της Πελοποννήσου (2%). Είναι χαρακτηριστικό ότι η πλειονότητα των ερευνηθέντων (80%) προέρχεται από περιοχές του Δήμου Αθηναίων στα οποία κατοικούν άτομα προερχόμενα από ασθενέστερα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα, των Δήμων του Κεντρικού και Δυτικού Τομέα Αθηνών, των Δήμων της Δυτικής Αττικής, Ανατολικής Αττικής, Πειραιώς και Νήσων.

Επειδή δε και στις υπόλοιπες (θεωρούμενες ως περιοχές κατοικίας υψηλότερων εισοδηματικών στρωμάτων) περιοχές του Βόρειου και Νότιου Τομέα Αθηνών περιλαμβάνονται και πολυπληθείς Δήμοι που θεωρούνται μάλλον ως κατοικία χαμηλότερων εισοδημάτων (Μοσχάτου-Ταύρου, Καλλιθέας, Νέας Ιωνίας), προκύπτει ότι στο ΣτΠ προσφεύγουν κάτοικοι περιοχών ασθενέστερων εισοδηματικών

στρωμάτων, με μεγάλο αριθμό μεταναστών, με προβλήματα οικιστικά, πολεοδομικά, χρήσεων γης, υποδομών και περιβάλλοντος. Γενικά, χαρακτηρίζονται ως περιοχές με έντονες και οχλούσες οικονομικές δραστηριότητες και ως περιοχές κατοικίας ασθενέστερων κοινωνικο-οικονομικών στρωμάτων.

Από αυτήν την πλευρά, επομένως, οι υπηρεσίες του ΣτΠ φαίνεται να χρησιμοποιούνται από πολίτες, οι οποίοι προέρχονται από χαμηλότερα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα και κατοικούν σε περιοχές με έντονα προβλήματα.

3. Το προφίλ των πολιτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ & μορφωτικό επίπεδο

Φαίνεται να προσφεύγουν στο ΣτΠ άτομα υψηλού μορφωτικού επιπέδου καθώς το 40% έχει μεταλυκειακή, ή τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 31% έχει αποφοιτήσει από το Λύκειο. Πράγματι, οι απόφοιτοι Λυκείου, Μεταδευτροβάθμιας εκπαίδευσης, ΤΕΙ και ΚΑΤΕΕ που προσέφυγαν στον ΣτΠ είναι 1,3 φορές περισσότεροι απ' ό,τι οι απόφοιτοι αυτών των βαθμίδων στο σύνολο της Χώρας. Ακόμα, οι απόφοιτοι ΑΕΙ και οι κάτοχοι Μεταπτυχιακού/Διδακτορικού είναι 1,9 και 4,4 φορές περισσότεροι, αντίστοιχα, απ' ό,τι οι απόφοιτοι αυτών των βαθμίδων στο σύνολο της Χώρας. Αντίθετα, οι χαμηλότερου εκπαιδευτικού επιπέδου υποεκπροσωπούνται στην έρευνα και ιδιαίτερα οι αγράμματοι και οι απόφοιτοι δημοτικού. Μεταξύ των φύλων δεν προκύπτουν ενδείξεις ότι υπάρχει διαφοροποίηση ως προς το **επίπεδο εκπαίδευσης**, σύμφωνα με το test- χ^2 .

4. Το προφίλ των πολιτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ & κοινωνική τάξη

Από το συνδυασμό του επαγγέλματος και του επιπέδου εκπαίδευσης προέκυψε η λεγόμενη **κοινωνική τάξη**. Λαμβάνοντας υπόψη μόνο τους εργαζόμενους προκύπτει μια συγκέντρωση στη μεσαία κοινωνική τάξη και κατά δεύτερο λόγο στην ανώτερη κοινωνική τάξη (75,4 % του συνόλου αθροιστικά). Το εύρημα αυτό είναι συμβατό με τα επίπεδα εκπαίδευσης που αναφέρθηκαν παραπάνω αλλά και με την κατανομή των επαγγελματιών που συζητάμε παρακάτω. Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των ερευνηθέντων, δηλαδή και των ανέργων και των οικονομικά ενεργών, η επικρατούσα τάξη παραμένει η μεσαία (43,2%) και η ανώτερη υποχωρεί στην τρίτη σε συχνότητα τάξη (24,3). Παρόλα αυτά οι δύο υψηλότερες κοινωνικές τάξεις συγκεντρώνουν πάνω από τα 2/3 του συνόλου. Δεν παρατηρείται, στατιστικά, διαφοροποίηση των φύλων, ως προς την κοινωνική τάξη και στις δύο παραπάνω

περιπτώσεις (εργαζόμενους-σύνολο), εύρημα επίσης συμβατό με τα αντίστοιχα αποτελέσματα που αφορούν στις διαφυλικές διαφοροποιήσεις, ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης και το επάγγελμα.

5. Το προφίλ των πολιτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ & οικογενειακή κατάσταση

Ως προς την οικογενειακή κατάσταση φαίνεται να προσφεύγουν σε μεγάλη αναλογία (61%) οι έγγαμοι. Η συμμετοχή της κατηγορίας αυτής που προσφεύγει στο Συνήγορο του Πολίτη είναι κατά 1,23 μεγαλύτερη από την αντίστοιχη συμμετοχή της στο σύνολο του ελληνικού πληθυσμού, επιβεβαιώνοντας έτσι την υπερ-εκπροσώπηση της στο σύνολο των ερευνηθέντων.

Χαρακτηριστικό, επίσης, είναι ότι σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό παρατηρείται ότι το ποσοστό των διαζευγμένων που επισκέπτεται τον Συνήγορο του Πολίτη είναι 3,49 φορές μεγαλύτερο από το αντίστοιχο του γενικού πληθυσμού, ενώ αυτό των άγαμων είναι σχεδόν το μισό του γενικού πληθυσμού.

Η οικογενειακή κατάσταση αυτών που προσφεύγουν στο ΣτΠ διαφοροποιείται έντονα μεταξύ των φύλων με τις άγαμες, χήρες και διαζευγμένες γυναίκες να προσφεύγουν αναλογικά περισσότερο από τις αντίστοιχες κατηγορίες ανδρών και τους έγγαμους άνδρες περισσότερο από τις έγγαμες γυναίκες.

6. Το προφίλ των πολιτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ & υπηκοότητα

Τα άτομα που ερευνήθηκαν είναι κατά τα $\frac{3}{4}$ Ελληνικής Υπηκοότητας, ενώ οι υπόλοιποι είναι Υπήκοοι Τρίτων Χωρών πολύ μικρής συχνότητας. Εξαίρεση αποτελούν εκείνοι που έχουν Αλβανική (8,2%) και Πακιστανική υπηκοότητα (6,0%). Με βάση τις αναλογίες στον συνολικό πληθυσμό της χώρας, οι Έλληνες φαίνεται να υποεκπροσωπούνται στην έρευνα, έναντι των Αλβανών (1,8 φορές σε σχέση με την συμμετοχή τους στον πληθυσμό της χώρας), των υπηκόων άλλων χωρών συνολικά (3 φορές αντίστοιχα) και των Πακιστανών (19 φορές περισσότερο από την αναλογία τους στον πληθυσμό της Χώρας).

Η υπηκοότητα αυτών που προσφεύγουν στο Συνήγορο του Πολίτη (Ελληνική, Αλβανική, Πακιστανική, Άλλη) **φαίνεται στατιστικά να διαφοροποιείται έντονα μεταξύ των φύλων**, κυρίως λόγω της πολύ υψηλής συμμετοχής των ανδρών Πακιστανών έναντι των γυναικών, καθώς στις λοιπές υπηκοότητες οι πραγματοποιούμενες προσφυγές γυναικών δεν φαίνεται να διαφοροποιούνται έναντι των ανδρών.

7. Το προφίλ των πολιτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ - Συμπεράσματα κοινωνικών χαρακτηριστικών

Από πλευράς κοινωνικών χαρακτηριστικών στον ΣτΠ προσφεύγουν κυρίως άτομα υψηλού μορφωτικού επιπέδου και των δύο φύλων, μεσαίας και ανώτερης κοινωνικής τάξης, ενώ οι έγγαμοι άνδρες και οι άγαμες, διαζευγμένες γυναίκες και οι χήρες φαίνεται να κάνουν μεγαλύτερη χρήση των υπηρεσιών του ΣτΠ.

Επομένως, μια πλευρά κοινωνικού αποκλεισμού είναι η μικρότερη χρήση των εν λόγω υπηρεσιών από χαμηλότερης μόρφωσης και κοινωνικής τάξης στρώματα του ελληνικού πληθυσμού, ανεξαρτήτως φύλου. Οι γυναίκες με μη ευνοϊκή οικογενειακή κατάσταση (διαζευγμένες, χήρες) δεν φαίνεται να μειονεκτούν ποσοτικά ως προς την προσφυγή τους έναντι των ανδρών αντίστοιχων κατηγοριών, όπως και οι άγαμες.

Η μικρότερη χρήση των υπηρεσιών του ΣτΠ από τους άγαμους σε σχέση με τις λοιπές κατηγορίες οικογενειακής κατάστασης, μάλλον συνδέεται με αντικειμενικούς λόγους, όπως οι μικρότερες ανάγκες λόγω λιγότερων οικογενειακών και κοινωνικών υποχρεώσεων.

Επίσης, οι μετανάστες, που αποτελούν ομάδες κοινωνικού αποκλεισμού, κάνουν αναλογικά μεγαλύτερη χρήση των υπηρεσιών του Συνήγορου, παρά τις επιφυλάξεις που αναφέραμε στην αρχή των συμπερασμάτων. Διαφυλικές διαφορές, στις συχνότερες υπηκοότητες, παρατηρούνται μόνο μεταξύ των Πακιστανών, όπου οι γυναίκες υστερούν σημαντικά στην προσέλευση στο Συνήγορο. Επίσης, σημειώνουμε τις πολύ μικρές συμμετοχές άλλων υπηκοοτήτων που έχουν σημαντική παρουσία στην Ελλάδα (Ρουμανική, Βουλγαρική, Ουκρανική).

8. Το προφίλ των πολιτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ & οικονομικά χαρακτηριστικά (απασχόληση-ανεργία)

Από πλευράς οικονομικών χαρακτηριστικών οι προσφεύγοντες στο ΣτΠ αποτυπώνουν την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας το 2013. Δηλαδή, χαμηλά ποσοστά εργαζόμενων, πολύ υψηλά ποσοστά ανέργων (25,3%) και οικονομικά μη ενεργών (42,2%). Η πλειονότητα των οικονομικά μη ενεργών είναι συνταξιούχοι (79%) και κατά δεύτερο λόγο νοικοκυρές και μη δυνάμενοι να εργαστούν λόγω αναπηρίας. Το ποσοστό των ανέργων που επισκέπτονται τον Συνήγορο του Πολίτη είναι μεγαλύτερο σε

σχέση με αυτό της έρευνας εργατικού δυναμικού (1,54 φορές μεγαλύτερο) σε αντίθεση με αυτό των εργαζόμενων (0,75 φορές μεγαλύτερο).

Τα δεδομένα της κατάστασης απασχόλησης της έρευνας προσδιορίζουν δείκτη ανεργίας 43,7% έναντι 27,6% που προκύπτει για το έτος 2013 στο συνολικό πληθυσμό. Ακόμα, ενώ δεν παρατηρείται διαφοροποίηση της κατάστασης απασχόλησης μεταξύ των φύλων (ούτε και μεταξύ των ανέργων), στην περίπτωση της ανεργίας η εικόνα είναι, μάλλον, διαφορετική.

Ως προς το μέσο χρόνο ανεργίας, λοιπόν, υφίσταται μεγάλη και στατιστικά σημαντική διαφορά των γυναικών ($\mu = 39,54$ μήνες) σε σχέση με τους άνδρες ($\mu = 28$ μήνες). Γενικά οι άνεργοι είναι στην κατάσταση αυτή σε μακροχρόνια περίοδο ($\mu = 32,24$).

Οι άνεργοι, αναμενόμενα, ήταν στην τελευταία εργασία τους ανειδίκευτοι εργάτες, χειρόνακτες και μικροεπαγγελματίες, ή μικρής ειδίκευσης επαγγελματίες, όπως πωλητές, ασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών, τεχνίτες και υπάλληλοι γραφείου. Στην πλειοψηφία τους, δηλαδή οι άνεργοι είχαν χαμηλής ειδίκευσης επάγγελμα, που συνήθως πλήττονται πρώτα σε περιόδους οικονομικής κρίσης. Ακόμα, οι άνεργοι εργάζονταν στους κλάδους της μεταποίησης, των κατασκευών, της επισκευής οχημάτων (περισσότερο οι άνδρες), στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, στην ύδρευση και στις οικιακές υπηρεσίες (περισσότερο οι γυναίκες).

Οι άνεργοι, επομένως, που αποτελούν κατ' εξοχήν ομάδα κοινωνικού αποκλεισμού προσφεύγουν στον ΣτΠ σε μεγάλο βαθμό, λόγω των αυξημένων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν. Προέρχονται κυρίως από ευαίσθητους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και είναι ως επί το πλείστον ανειδίκευτοι ή επαγγελματίες χαμηλής ειδίκευσης. Οι συνταξιούχοι, επίσης, αποτελούν μια πολύ σημαντική ομάδα που προσφεύγει στο Συνήγορο του Πολίτη πιθανώς λόγω των μεταβολών στους όρους της συνταξιοδότησής τους, που προήλθαν ως απόρροια της οικονομικής κρίσης (π.χ. μείωση των συντάξεων κλπ). Οι γυναίκες και ιδιαίτερα οι άνεργες δεν φαίνεται να διαφοροποιούνται από τους άνδρες στις διάφορες κατηγορίες απασχόλησης που προσφεύγουν στον ΣτΠ. Αντίθετα, είναι κατά πολύ περισσότερο χρόνο άνεργες, γεγονός που χαρακτηρίζει γενικότερα την αγορά εργασίας στην Ελλάδα.

Οι εργαζόμενοι είναι κυρίως μισθωτοί με πλήρη απασχόληση (55,7%) και αυτοαπασχολούμενοι (31,3%), εργαζόμενοι στο μεγαλύτερο μέρος τους (80%) στον ιδιωτικό τομέα. Ειδικότερα εργάζονται στον τριτογενή τομέα (στο εμπόριο, σε επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, υγεία-κοινωνική

μέριμνα, εκπαίδευση, υποστηρικτικές υπηρεσίες στο σπίτι) και στο δευτερογενή τομέα (επισκευή οχημάτων, μεταποίηση, κατασκευές).

Οι γυναίκες διαφοροποιούνται, όπως ήταν αναμενόμενο, ως προς τον Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας (ΚΟΔ) που εργάζονται, με τις γυναίκες να είναι αναλογικά περισσότερες στις υπηρεσίες και τους άνδρες στο δευτερογενή τομέα. Το εύρημα, όμως, αυτό ελέγχεται λόγω του δυσανάλογα μεγάλου αριθμού κελιών του διασταυρωμένου πίνακα «Μονοψήφιος ΚΟΔ * Φύλο» σε σχέση με την κατανομή των συχνοτήτων σ' αυτά. Ταξινομώντας τους κλάδους σε μια συνοπτική μορφή «Δευτερογενής/τριτογενής τομέας» προκύπτει κατανομή των εργαζομένων 18,8% προς 81,2% αντίστοιχα.

Με βάση αυτή την ταξινόμηση παρουσιάζεται **έντονη διαφοροποίηση των φύλων ως προς τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, με τους άνδρες να είναι αναλογικά περισσότεροι από τις γυναίκες στο δευτερογενή τομέα και τις γυναίκες στον τριτογενή τομέα**. Είναι χαρακτηριστική η μικρή συμμετοχή των γυναικών που εργάζονται στον δευτερογενή τομέα (μόλις 7 γυναίκες).

Το επαγγελματικό προφίλ των εργαζόμενων είναι μικτό και αποτελείται κατά ένα σημαντικό μέρος από υψηλής ειδίκευσης και «κοινωνικού status» επιστημονικά και τεχνολογικά επαγγέλματα και διευθυντικά στελέχη (41,6%) και κατά ένα άλλο μεγάλο μέρος (58,4 %) από επαγγέλματα χαμηλότερης ειδίκευσης εργαζόμενους ή ανειδίκευτους εργάτες (χειρόνακτες, μικροεπαγγελματίες, ασχολούμενους στην παροχή υπηρεσιών, υπαλλήλους γραφείου, τεχνίτες χειριστές μηχανημάτων, συναρμολογητές, κλπ).

9. Το προφίλ των πολιτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ & επαγγελματική διαφοροποίηση

Μεταξύ ανδρών και γυναικών υπάρχει διαφοροποίηση ως προς το επάγγελμα, όταν αυτό αναπτύσσεται σύμφωνα με την μονοψήφια ταξινόμηση ISCO. Πιο συγκεκριμένα, προσφεύγουν αναλογικά περισσότερο οι γυναίκες που είναι «απασχολούμενες στην παροχή υπηρεσιών και δουλεύουν ως πωλήτριες» καθώς και οι άντρες που είναι «τεχνίτες και ασκούν συναφή επαγγέλματα» ενώ προσφεύγουν λιγότερο στον ΣτΠ οι άντρες που είναι «απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και δουλεύουν ως πωλητές» καθώς και για τις γυναίκες που εργάζονται ως «τεχνίτριες και ασκούν συναφή επαγγέλματα». Το εύρημα, όμως, αυτό ελέγχεται λόγω του δυσανάλογα μεγάλου αριθμού κελιών του διασταυρωμένου πίνακα σε σχέση με την κατανομή των συχνοτήτων σ' αυτά. Από μια πιο συνοπτική αλλά περισσότερο αξιόπιστη από την μονοψήφια ISCO ταξινόμηση των επαγγελμάτων με

διαστάσεις επαγγέλματα υψηλής ειδίκευσης/εισοδήματα μεσαίας και χαμηλής ειδίκευσης δεν προκύπτει στατιστική διαφοροποίηση των επαγγελματιών μεταξύ των φύλων.

Οι 8 στους 10 είναι ασφαλισμένοι, εκ των οποίων οι 8 περίπου στο ΙΚΑ, ο 1 στο Δημόσιο και ο 1 στον ΟΑΕΕ. Η ύπαρξη ή όχι ασφάλισης δεν φαίνεται να διαφοροποιείται μεταξύ των φύλων, σύμφωνα με τις στατιστικές ενδείξεις.

Επομένως, οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα και σε ευαίσθητους κλάδους της οικονομίας, φαίνεται να αντιμετωπίζουν, όπως είναι αναμενόμενο, περισσότερα προβλήματα που προσβλέπουν να λυθούν μέσω του ΣτΠ και προσφεύγουν σ' αυτόν. Επίσης, τα μεγαλύτερα προβλήματα, όχι απαραίτητα με το ασφαλιστικό τους ταμείο, φαίνεται να έχουν οι ασφαλισμένοι στα μεγάλα ταμεία του ΙΚΑ, του Δημοσίου και του ΟΑΕΕ.

10. Το προφίλ των πολιτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ & εισοδηματική κατάσταση

Η εισοδηματική κατάσταση των ερωτώμενων είναι ένα βασικό ζητούμενο στην έρευνα αυτή. Τέσσερα βασικά χαρακτηριστικά προκύπτουν, κατ' αρχήν, από την εξέταση των αποτελεσμάτων σχετικά με το εισόδημα.

Το πρώτο είναι ότι ελάχιστοι δηλώνουν εισόδημα από κάποια πηγή πάνω από 2000 ευρώ, γεγονός που οδήγησε στην ανακωδικογράφηση του ερωτήματος σε 4 μόλις τάξεις.

Το δεύτερο είναι ότι οι πηγές εισοδήματος των ερωτηθέντων είναι κυρίως από μισθωτές υπηρεσίες, από συντάξεις, από ενοίκια, από αυτοαπασχόληση και από επίδομα εργασίας, πηγές που συνάδουν και με το προφίλ τους ως προς την κατάσταση απασχόλησης (μισθωτοί, συνταξιούχοι, αυτοαπασχολούμενοι, άνεργοι).

Τρίτον, οι πηγές αυτές (εκτός των ενοικίων) αποτελούν εισόδημα από την εργασία των ερωτηθέντων, ενώ πηγές από επενδύσεις, ιδιωτικές συντάξεις, δάνεια κλπ που υποδηλώνουν ανώτερες εισοδηματικές τάξεις λείπουν σχεδόν παντελώς.

Τέταρτον, κοινωνικές παροχές (κοινωνική βοήθεια, οικογενειακά επιδόματα, βοηθήματα ασθενείας, αναπηρίας, ανικανότητας) φαίνεται να λείπουν ή να αντιστοιχούν στο χαμηλότερο εισοδηματικό κλιμάκιο των 1-500 ευρώ.

Ειδικότερα τώρα κατά κατηγορία εισοδήματος με σχετικά μεγάλη συχνότητα παρατηρούνται τα εξής: Η επικρατούσα τάξη καθαρού εισοδήματος των μισθωτών είναι αυτή των 501-1000 ευρώ (43%), ενώ

μέχρι τα 1000 ευρώ βρίσκεται το 72,3% του συνόλου αυτών. Οι αυτοαπασχολούμενοι συγκεντρώνονται περισσότερο στην χαμηλότερη εισοδηματική τάξη των 1-500 ευρώ (40,7%), ενώ μέχρι τα 1000 ευρώ βρίσκεται το 60%, καθώς ένα ποσοστό 25% δηλώνουν εισόδημα άνω των 1500 ευρώ. Το εισόδημα από ενοίκια συγκεντρώνεται, επίσης, στην κατώτερη εισοδηματική τάξη των 1-500 ευρώ (61,5%), ενώ μέχρι τα 1000 ευρώ εισόδημα από ενοίκια δηλώνει το 78,8%. Οι συνταξιούχοι που προσφεύγουν βρίσκονται σε καλύτερη εισοδηματική κατάσταση καθώς η επικρατούσα τάξη είναι αυτή των 501-1000 ευρώ (37,8%), ενώ ένα ακόμη 30,3% δηλώνει εισόδημα από την πηγή της τάξεως των 1001-1500 ευρώ. Είναι χαρακτηριστικό ότι άνω των 500 ευρώ δηλώνει το 80% του συνόλου.

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προκύπτει, επίσης, ότι το 18,7% δεν έχει καθόλου εισόδημα ενώ το 70% έχει εισόδημα μόνο από μια από τις παραπάνω πηγές. Μόλις το 12% δηλώνει ότι έχει εισόδημα από 2 πηγές.

Επίσης, από μια προσπάθεια ενοποίησης των εισοδηματικών τάξεων των επιμέρους πηγών για τη δημιουργία μιας συνολικής κατανομής του καθαρού ατομικού εισοδήματος των ερωτηθέντων προκύπτει ότι οι ερωτηθέντες κυρίως ανήκουν στις χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις μέχρι τα 1000 ευρώ ή δεν έχουν εισόδημα κατά το 72,5% αυτών. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι το 45% των ερωτηθέντων έχουν εισόδημα από 0-500 ευρώ.

Εισόδημα από άλλα μέλη του νοικοκυριού τους, το οποίο ανέρχεται κατά μέσο όρο (διάμεσο εισόδημα) σε 900 ευρώ, δηλώνουν λιγότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες. Η μεταβλητή παρουσιάζει πολύ μεγάλη διασπορά (τυπική απόκλιση = 15550 ευρώ) και εξαιρετικά μεγάλο εύρος. Αν λάβουμε υπόψη μας και αυτούς που δεν δηλώνουν εισοδήματα από άλλα μέλη του νοικοκυριού το διάμεσο εισόδημα είναι 0. Η κατανομή του καθαρού μέσου εισοδήματος των άλλων μελών του νοικοκυριού στην ίδια κλίμακα με το ατομικό εισόδημα δίνει το 87,5% να βρίσκεται μέχρι τα 1000 ευρώ και σχεδόν το σύνολο (96 %) μέχρι τα 1500 ευρώ.

Η κατανομή του συνολικού καθαρού ατομικού εισοδήματος αυτών που προσφεύγουν διαφοροποιείται έντονα μεταξύ των φύλων ή **αλλιώς οι άνδρες διαφοροποιούνται έντονα από τις γυναίκες ως προς την εισοδηματική τάξη, με τις γυναίκες χωρίς εισόδημα και της χαμηλότερης εισοδηματικής τάξης 1-500 ευρώ να προσφεύγουν σε μεγαλύτερη αναλογία, σε σχέση με τους άνδρες των αντίστοιχων κατηγοριών, ενώ το αντίστροφο ισχύει για τις υψηλότερες εισοδηματικές τάξεις άνω των 1000 ευρώ.** Αντίθετα, ως προς την κατανομή του οικογενειακού εισοδήματος, όπως προσδιορίστηκε στην παρούσα μελέτη, δεν φαίνεται να υπάρχουν στατιστικές ενδείξεις ότι διαφοροποιείται μεταξύ των φύλων.

Στις επιμέρους πηγές εισοδήματος τώρα παρατηρούνται οι εξής διαφυλικές σχέσεις. Στο εισόδημα από μισθωτή εργασία παρατηρείται ασάφεια σχετικά με τη διαφοροποίηση ανδρών- γυναικών ως προς την εισοδηματική τάξη, σύμφωνα με το τεστ χ^2 αν και φαίνεται η πραγματική συχνότητα των γυναικών της χαμηλής εισοδηματικής τάξης “1-500 ευρώ” να προσφεύγει σε μεγαλύτερη αναλογία σε σχέση με τους άνδρες της ίδιας εισοδηματικής κατηγορίας.

Το ίδιο πρότυπο διαφυλικών διαφοροποιήσεων με αυτό του ατομικού εισοδήματος από όλες τις πηγές εισοδήματος παρατηρείται και στις συντάξεις, ενώ στα εισοδήματα από ενοίκια και αυτοαπασχόληση δεν παρατηρείται στατιστικά διαφυλική διαφοροποίηση.

Τα 2/3 σχεδόν αυτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ κατοικούν σε ιδιόκτητο σπίτι, επιβεβαιώνοντας την τάση των Ελλήνων προς την ιδιοκτησία ειδικά της κατοικίας τους, αλλά καταδεικνύοντας επίσης και ένα θετικό στοιχείο της οικονομικής κατάστασης των συγκεκριμένων. Πάντως η ιδιόκτητη κατοικία δεν αποτελεί βέβαιο στοιχείο καλής οικονομικής κατάστασης επειδή, σε μεγάλο βαθμό, αυτά αποκτώνται με μεγάλα δάνεια, τα οποία πιθανώς να μην εξυπηρετούνται πλέον στα πλαίσια της μεγάλης περικοπής των μισθών και των συντάξεων και της ανεργίας που βιώνει η ελληνική κοινωνία. Αυτό προκύπτει και από το εύρημα της έρευνας ότι το 86% των ερωτηθέντων αντιμετωπίζουν δυσκολίες να ανταποκριθούν στην πληρωμή των εξόδων τους τελευταίους 12 μήνες.

Οι γυναίκες φαίνεται να κατοικούν σε ιδιόκτητο σπίτι σε μεγαλύτερη αναλογία σε σχέση με τους άνδρες, αλλά και να αντιμετωπίζουν δυσκολίες ώστε να ανταπεξέλθουν στην πληρωμή των εξόδων τους το τελευταίο 12μηνο σε μεγαλύτερη αναλογία σε σχέση με τους άνδρες.

11. Γενικό προφίλ των ατόμων που προσέφυγαν στο ΣτΠ - Σύνοψη

Πρόκειται για άτομα της ανώτερης ώριμης ηλικίας, που κατοικούν ως επί το πλείστον σε υποβαθμισμένες περιοχές της Αθήνας και σε χαμηλότερου κοινωνικο-οικονομικού status δήμους της Δυτικής και Ανατολικής Αττικής, υψηλού κυρίως μορφωτικού επιπέδου, μεσαίας και ανώτερης κοινωνικής τάξης στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, με έντονη παρουσία έγγαμων και διαζευγμένων ως προς την οικογενειακή κατάσταση, αλλά με υπερ- εκπροσώπηση αλλοδαπών από Αλβανία και Πακιστάν.

Είναι ακόμα χαμηλού εισοδήματος μισθωτοί και αυτοαπασχολούμενοι του ιδιωτικού κυρίως τομέα, με μικτό προφίλ ως προς την εξειδίκευση και το prestige του επαγγέλματός τους και εργαζόμενοι σε κλάδους του δευτερογενή τομέα (κυρίως οι άνδρες) και των υπηρεσιών (κυρίως οι γυναίκες).

Ως επί το πλείστον, είναι, επίσης, ασφαλισμένοι, άνεργοι ανειδίκευτοι ή χαμηλής ειδίκευσης και συνταξιούχοι. Πρόκειται ακόμα για άτομα χωρίς καθόλου εισόδημα ατομικό ή οικογενειακό, οι μισοί με πρόσθετο οικογενειακό εισόδημα άλλων μελών των νοικοκυριών, με ιδιόκτητο σπίτι σε μεγάλη αναλογία αλλά και με προβλήματα στην πληρωμή των εξόδων τους κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο λόγω της κρίσης.

Σε σχέση με τα εθνικά μεγέθη υπερεκπροσωπούνται οι ακόλουθες κοινωνικο-οικονομικές κατηγορίες μεταξύ αυτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ:

- Άνδρες.
- Απόφοιτοι Λυκείου, Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κάτοχοι Μεταπτυχιακού/Διδακτορικού τίτλου.
- Μεσαία και ανώτερη κοινωνική τάξη.
- Έγγαμοι, Διαζευγμένοι.
- Αλβανοί, Πακιστανοί.
- Άνεργοι.
- Εργαζόμενοι ιδιωτικού Τομέα.

Αντίστοιχα υποεκπροσωπούνται (ομάδες- στόχοι για ενημέρωση-προσέλκυση στο ΣτΠ)

- Γυναίκες.
- Αγράμματοι, Απόφοιτοι Δημοτικού.
- Κατώτερη κοινωνική τάξη.
- Άγαμοι.
- Έλληνες.
- Ρουμάνοι, Βούλγαροι, Ινδοί, Κινέζοι, Μπαγκλαντέςοι, Ρώσοι, Γεωργιανοί, Ουκρανοί, Αιγύπτιοι.

Διαφυλικές διαφορές υπάρχουν ως προς:

- Την οικογενειακή κατάσταση.
- Την υπηκοότητα.
- Το χρόνο ανεργίας.

- Τον κλάδο Οικονομικής δραστηριότητας.
- Το ατομικό εισόδημα από σύνολο πηγών.
- Το εισόδημα από συντάξεις.
- Το ιδιόκτητο σπίτι.
- Την ύπαρξη δυσκολιών πληρωμής εξόδων.

Διαφυλικές διαφορές δεν υπάρχουν ως προς:

- Την ηλικία.
- Το επίπεδο εκπαίδευσης.
- Την κοινωνική τάξη.
- Την κατάσταση απασχόλησης.
- Το βαθμό εξειδίκευσης και prestige επαγγέλματος.
- Την ύπαρξη ασφάλισης.
- Το οικογενειακό εισόδημα.

Ασάφεια:

- Το εισόδημα από μισθωτή εργασία.

Κατηγορίες γυναικών που προσφεύγουν αναλογικά περισσότερο από τους άνδρες στο ΣτΠ:

- Άγαμες, χήρες διαζευγμένες.
- Χωρίς εισόδημα.
- Με εισόδημα από όλες τις πηγές 1-500 ευρώ.
- Με εισόδημα από μισθωτή εργασία 1-500 ευρώ.
- Με εισόδημα από συντάξεις μέχρι 1000 ευρώ.
- Εργαζόμενες στις Υπηρεσίες.
- Με ιδιόκτητο σπίτι.
- Με δυσκολία να ανταπεξέλθουν στην πληρωμή εξόδων τους.

Κατηγορίες ανδρών που προσφεύγουν αναλογικά περισσότερο στο ΣτΠ:

- Έγγαμοι.

- Πακιστανοί.
- Με εισόδημα από όλες τις πηγές πάνω από 1000 ευρώ.
- Με εισόδημα από συντάξεις πάνω 1000 ευρώ.
- Εργαζόμενοι στον δευτερογενή τομέα.
- Χωρίς ιδιόκτητο σπίτι.
- Χωρίς δυσκολία να ανταπεξέλθουν στην πληρωμή εξόδων τους.

Ομάδες- στόχοι ανδρών για ενημέρωση-προσέλκυση στο ΣτΠ

- Άγαμοι, χήροι, διαζευγμένοι
- Χωρίς εισόδημα
- Με εισόδημα από όλες τις πηγές 1-500 ευρώ
- Με εισόδημα από μισθωτή εργασία 1-500 ευρώ
- Με εισόδημα από συντάξεις μέχρι 1000 ευρώ
- Εργαζόμενοι στις Υπηρεσίες
- Με ιδιόκτητο σπίτι
- Με δυσκολία να ανταπεξέλθουν στην πληρωμή εξόδων τους

Ομάδες-στόχοι γυναικών για ενημέρωση-προσέλκυση στο ΣτΠ

- Έγγαμες
- Πακιστανές
- Με εισόδημα από όλες τις πηγές πάνω από 1000 ευρώ
- Με εισόδημα από συντάξεις πάνω 1000 ευρώ
- Εργαζόμενες στον δευτερογενή τομέα
- Χωρίς ιδιόκτητο σπίτι
- Χωρίς δυσκολία να ανταπεξέλθουν στην πληρωμή εξόδων τους

12. Βαθμός & χαρακτηριστικά προσέγγισης του Συνήγορου του Πολίτη από τους πολίτες

Η γραφειοκρατία και οι καθυστερήσεις της διοίκησης στην διεκπεραίωση των υποθέσεων αποτελούν τα βασικότερα προβλήματα για τα οποία προσφεύγουν σ' αυτόν οι πολίτες. Είναι χαρακτηριστικό ότι 6

στους 10 απευθύνθηκαν αποκλειστικά στο Συνήγορο του Πολίτη για το πρόβλημά τους, ενώ οι υπόλοιποι έχουν απευθυνθεί και σε άλλους φορείς, κυρίως σε δικηγόρο ή σε Υπουργεία.

Τα ¾ περίπου των ερωτηθέντων δεν έχει προηγούμενη εμπειρία από το ΣτΠ καθώς δεν έχει απευθυνθεί σ' αυτόν κατά το παρελθόν.

Από τους υπόλοιπους που είχαν απευθυνθεί, το 64% δηλώνει ότι επιλύθηκε το πρόβλημά του/της με τη διαμεσολάβηση του Συνήγορου, μεγάλη δε αναλογία αυτών τον κρίνει ως πολύ αποτελεσματικό.

Ομοίως, πάνω από το 90% των ερευνηθέντων θεωρούν ότι, οι Επιστήμονες του Σ.τ.Π., διαθέτουν επαγγελματισμό, είναι φιλικόι, ενημερώνουν σωστά και ολοκληρωμένα και δεν διακατέχονται από γραφειοκρατικά σύνδρομα.

Επίσης, τα 2/3 αυτών προσέφυγαν, στον Συνήγορο, σύμφωνα με την 1^η επιλογή τους, όχι επειδή δεν είχαν άλλη λύση ή επειδή ήταν ανέξοδη ή ακόμη επειδή τους παρότρυνε ο δικηγόρος τους, αλλά επειδή πιστεύουν ότι ο φορέας αυτός, ως Ανεξάρτητη Αρχή, θα βοηθήσει στην επίλυση της υπόθεσής τους.

Τα ηλεκτρονικά και έντυπα ΜΜΕ, τα φιλικά και οικογενειακά δίκτυα και το διαδίκτυο αποτελούν τις βασικές πηγές γνώσης για το έργο και το ρόλο του ΣτΠ. Οι επαγγελματίες που χειρίζονται την υπόθεση του ενδιαφερόμενου (δικηγόροι, μηχανικοί, κοινωνικοί λειτουργοί, κλπ) δεν φαίνεται να προτείνουν τον ΣτΠ και επομένως **μια καμπάνια προς τις κατηγορίες αυτές επαγγελματιών πιθανώς να αποτελεί τρόπο μεγαλύτερης ενημέρωσης των πολιτών προς την κατεύθυνση αυτή.**

Πρόβλημα αποτελεί το εύρημα ότι οι ερωτηθέντες στην συντριπτική πλειονότητά τους γνωρίζουν μερικώς ή καθόλου τις διαδικασίες προσφυγής και τις αρμοδιότητες του ΣτΠ. Από μια σειρά στατιστικών ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν προκύπτει ότι ο βαθμός γνώσης των παραπάνω έχει συνάφεια με το επίπεδο εκπαίδευσης και την κοινωνική τάξη των ατόμων που προσφεύγουν στον ΣτΠ στην κατεύθυνση μεγαλύτερης πιθανότητας να μην γνωρίζουν τα άτομα χαμηλής κοινωνικής τάξης και χαμηλού επιπέδου εκπαίδευσης.

Αντίθετα το εισόδημα των ατόμων που προσέφυγαν έχει πολύ ασθενή συνάφεια με τη γνώση των αρμοδιοτήτων του Συνήγορου ή των διαδικασιών προσφυγής.

Τα ευρήματα αυτά επαληθεύουν τα γενικότερα ευρήματα ότι οι χαμηλές κοινωνικές τάξεις και ειδικότερα τα άτομα με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης αποτελούν ομάδα στόχο προς ενημέρωση για τους στόχους και το έργο του ΣτΠ.

Γενικώς, οι περισσότεροι προσφεύγοντες στο Σ.τ.Π., παρά την έλλειψη προηγούμενης επαφή τους με αυτόν και την έλλειψη γνώσεων για τις αρμοδιότητες καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να τον προσεγγίσουν, φαίνεται ότι έχουν θετικές εντυπώσεις από την παρούσα προσέγγιση με το προσωπικό του και απευθύνονται συνειδητά σ' αυτόν.

Αυτό προκύπτει και από την υψηλή κοινωνική εμπιστοσύνη που έχουν στον ΣτΠ (την υψηλότερη μεταξύ των φορέων -9 με άριστα το 10 κατά μέσο όρο), έναντι μηδενικής κοινωνικής εμπιστοσύνης στη Βουλή και στα Πολιτικά Κόμματα καθώς και στην πολύ χαμηλή εμπιστοσύνη (1-3 κατά μέσο όρο) στην Κυβέρνηση, στην Πολεοδομία, στις Υπηρεσίες των Υπουργείων και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η βαθμολόγηση αυτή είναι αναμενόμενη καθώς οι προσφεύγοντες έχουν κάποιο έντονο πρόβλημα με την δημόσια διοίκηση ή τη τοπική αυτοδιοίκηση και είναι αγανακτισμένοι. **Τα πάγια και χρόνια προβλήματα, πάντως, της δημόσιας διοίκησης και η υπάρχουσα κρίση (βλέπε μέτρα δημοσιονομικής πειθαρχίας) έχουν διαμορφώσει τη σχέση Κράτους-Πολίτη σε πολύ αρνητικά επίπεδα, πρόβλημα που θα πρέπει συνολικά να αντιμετωπιστεί.**

Γενικότερα υπάρχει ένα έλλειμμα πληροφόρησης των πολιτών για τον ΣτΠ και ειδικότερα για το ρόλο του, τις αρμοδιότητές του και τον τρόπο με τον οποίο θα τον προσεγγίσει και θα υποβάλλει το αίτημά του ο πολίτης. Απαιτείται, επομένως, μια συνολική στρατηγική άμεσης ενημέρωσης του κοινού μέσω ηλεκτρονικών και έντυπων ΜΜΕ, η χρήση εργαλείων ηλεκτρονικού διαλόγου και κοινωνικής δικτύωσης, η παρέμβαση στις δυνατότητες ενημέρωσης που παρέχουν άλλοι φορείς του δημόσιου τομέα ως και μια καμπάνια ευαισθητοποίησης κρατικών λειτουργιών προς ενημέρωση των πολιτών.

Η αξιοποίηση και προβολή των θετικών απόψεων αυτών που προσέφυγαν στον ΣτΠ, όπως παρουσιάστηκαν στην παρούσα έρευνα θα αποτελέσει, επίσης, ένα καλό εργαλείο προώθησης του έργου. Συνεπώς, η προώθηση στο κοινό των θετικών αποτελεσμάτων που σημειώνει ο ΣτΠ στην επίλυση των προβλημάτων των πολιτών με περιοδικές ανακοινώσεις πιστεύουμε ότι θα βελτιώσει την προσέλευση του κοινού και την περαιτέρω αναγνώριση της προσφοράς του.

Η στόχευση σε κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που ανέδειξε η παρούσα έρευνα, θα βελτιώσει περισσότερο την αποδοτικότητα των εν λόγω δράσεων και θα συμβάλλει γενικότερα στην ευόδωση των στόχων του ΣτΠ και στην αναγνώρισή του σε σημαντική δομή με υψηλό κοινωνικό ρόλο στην κατεύθυνση μείωσης των φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού και των κοινωνικο-οικονομικών ανισοτήτων ως και παροχής υπηρεσιών υποστήριξης ισότιμα σε όλους τους πολίτες της Χώρας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Σύνοψη της Περίληψης του Παραδοτέου 4 του Έργου

1. Προφίλ πληθυσμού Ελλάδας & διαφυλικές διαφοροποιήσεις

Γενικά, για τον ελληνικό πληθυσμό θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε στα εξής χαρακτηριστικά ως προς τις μέσες τάσεις (μεγαλύτερες συγκεντρώσεις πληθυσμού) σύμφωνα με τα αποτελέσματα της EU-SILC 2012:

Πρόκειται για έναν γερασμένο και γηράσκοντα πληθυσμό με υπεροχή των γυναικών, μεσαίας εκπαίδευσης και χαμηλής κοινωνικής τάξης κατά το ήμισυ, με συντηρητική ως προς το θεσμό της οικογένειας συμπεριφορά (διατήρηση του γάμου ως μορφή οικογένειας) σε σχέση με τις εξελίξεις στη λοιπή Ευρώπη (Ρόντος Κ., 2010).

Ως προς την κατάσταση απασχόλησης και την οικονομική κατάσταση του πληθυσμού αποτυπώνεται πλήρως η εικόνα των διαρθρωτικών προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας (χαμηλή συμμετοχή εργατικού δυναμικού στον πληθυσμό, υψηλό ποσοστό αυτοαπασχολούμενων, υψηλό ποσοστό συνταξιούχων, υπέρμετρη τριτογενοποίηση της οικονομίας, υποχώρηση της μεταποίησης,) και η επίδραση της κρίσης (υψηλή ανεργία, χαμηλή απασχόληση, χαμηλό εισόδημα). Ειδικά για το εισόδημα η πλέον εύρωστη κατηγορία εργαζομένων κατά μέσο όρο είναι η μισθωτοί, οι οποίοι φυσικά δεν ξεπερνούν τα 1000 ευρώ μέσο καθαρό μηνιαίο εισόδημα. Το μέσο εισόδημα των 625 ευρώ με βάση τα εισοδήματα που δήλωσαν οι αυτοαπασχολούμενοι προφανώς δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Η πλειονότητα των μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων φαίνεται να είναι ασφαλισμένοι για σύνταξη και υγειονομική περίθαλψη.

Οι διαφυλικές διαφοροποιήσεις παραμένουν έντονες με περισσότερες γυναίκες και μεγαλύτερης μέσης ηλικίας από τους άνδρες, έντονες κοινωνικές διαφοροποιήσεις ως προς την οικογενειακή κατάσταση, την εκπαίδευση και την κοινωνική τάξη με τις γυναίκες σε δυσμενέστερη γενικά θέση, τις γυναίκες να παραμένουν ακόμη αναλογικά περισσότερες των ανδρών εκτός αγορά εργασίας, να έχουν επιτύχει διείσδυση στα επιστημονικά και τεχνολογικά επαγγέλματα αλλά να διατηρούν υψηλές αναλογίες απασχόλησης σε χαμηλότερου status επαγγέλματα και με διατήρηση της κυριαρχίας των ανδρών στον δευτερογενή τομέα και των γυναικών στον πρωτογενή και τριτογενή. Οι εισοδηματικές ανισότητες παραμένουν σε βάρος των γυναικών σε όλες τις βασικές πηγές που αναλύθηκαν με αποτέλεσμα αυτές να έχουν σε μεγαλύτερη αναλογία μεγάλες δυσκολίες αντιμετώπισης των αναγκών τους στην οικονομική κρίση που διατρέχει τη Χώρα, σε σχέση με τους άνδρες.

2. Έκταση προβλημάτων/διαφορών των πολιτών με τη διοίκηση & βαθμός προσφυγής στα έννομα αγαθά γενικώς

Συμπερασματικά, και στο βαθμό που η έρευνα μέτρησε με πληρότητα το βαθμό προσφυγής των πολιτών στα έννομα αγαθά, προκύπτει ότι οι πολίτες δεν έχουν εμπιστοσύνη στους θεσμούς και δια της αποχής τους από τα έννομα αγαθά δηλώνουν την απογοητευτική τους άποψη για την αποτελεσματικότητα αυτών ή σε μικρότερο βαθμό για την δυνατότητα έγκαιρης διεκπεραίωσης και οικονομικής αντιμετώπισης των σχετικών διαδικασιών.

Ο μικρός, πάντως, αριθμός των πολιτών που δήλωσαν ότι έχουν αντιμετωπίσει προβλήματα ή είχαν διαφορές με το κράτος και ο ακόμη μικρότερος αυτών που προσέφυγαν κάπου για αυτά τα προβλήματα ή τις διαφορές σημαίνουν εναλλακτικά δύο πράγματα. Είτε ότι η συχνότατη και έντονη αρνητική κριτική των πολιτών κατά των Υπηρεσιών του Κράτους είναι τελικά υπερβολή είτε ότι οι πολίτες δεν ανταποκρίθηκαν ειλικρινώς στο συγκεκριμένο ερώτημα της έρευνας.

3. Βαθμός προσφυγής των πολιτών σε Ανεξάρτητες αρχές ή Ελεγκτικές αρχές/Συνήγορο του Πολίτη

Ο προβληματισμός για την αποτελεσματικότητα των έννομων αγαθών δηλώνεται και όσο αφορά τις Ανεξάρτητες ή Ελεγκτικές (από όσους δεν προσέφυγαν), αλλά και η άγνοια του πληθυσμού για την ύπαρξη των ίδιων των φορέων ή για τη διαδικασία προσφυγής σ' αυτές είναι σημαντική σε συχνότητα.

4. Το προφίλ των πολιτών που είχαν πρόβλημα ή διαφορές με το Κράτος

Με βάση τα χαρακτηριστικά αυτών που έχουν προβλήματα/διαφορές με το Κράτος, είναι δυνατόν να εντοπιστούν οι ακόλουθες κατηγορίες που εν δυνάμει αναμένεται να προσφεύγουν περισσότερο στις υπηρεσίες των έννομων αγαθών:

- Ως προς το φύλο → Άνδρες
- Ως προς την εκπαίδευση → Υψηλότερες βαθμίδες
- Ως προς την κατάσταση απασχόλησης → Εργαζόμενοι
- Ως προς το επάγγελμα → Ειδικευμένοι εργάτες και τεχνίτες
- Ως προς την κοινωνική τάξη → Ανώτερη και μεσαία

5. Το προφίλ των πολιτών που προσφεύγουν σε κάποιο φορέα γενικώς και στις Ανεξάρτητες αρχές ή Ελεγκτικές αρχές/Συνήγορο του Πολίτη ειδικότερα

Επομένως αυτοί που προσφεύγουν αναλογικά περισσότερο σε κάποιο φορέα ή υπηρεσία είναι κατά κατηγορία οι εξής:

- Ως προς το φύλο → Άνδρες
- Ως προς την εκπαίδευση → Απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και μάλιστα με διδακτορικά, μεταπτυχιακές σπουδές
- Ως προς την κατάσταση απασχόλησης → Εργαζόμενοι
- Ως προς το επάγγελμα → Επιστημονικά επαγγέλματα
- Ως προς την κοινωνική τάξη → Ανώτερη (πολύ περισσότερο) και μεσαία.

Και αυτοί που προσφεύγουν αναλογικά λιγότερο είναι:

- Ως προς το φύλο → Γυναίκες
- Ως προς την εκπαίδευση → Χαμηλές Βαθμίδες (Λυκείου και κάτω)
- Ως προς την κατάσταση απασχόλησης → Οικονομικά μη ενεργοί και άνεργοι
- Ως προς το επάγγελμα → Κατηγορίες εργαζομένων μεσαίου και χαμηλού status.
- Ως προς την κοινωνική τάξη → Κατώτερη

Είναι εμφανής η τάση των ομάδων που προσέφυγαν στις ανεξάρτητες αρχές ή λοιπές ελεγκτικές αρχές και τον ΣτΠ να επιβεβαιώσουν τις ποσοτικές κατανομές που προήλθαν επί των πολυπληθέστερων ομάδων που έχουν προβλήματα με το Κράτος και που προσέφυγαν στο παρελθόν σε κάποια υπηρεσία/φορέα, αλλά η τάση αυτή δεν μπορεί να αποτυπωθεί ποσοτικά με την ίδια ακρίβεια με τις ομάδες αυτές, λόγω του πολύ μικρού περιπτώσεων που περιλαμβάνουν.

6. Το προφίλ των πολιτών που δεν προσέφυγαν σε κάποια Ανεξάρτητη Αρχή ή άλλη Ελεγκτική Αρχή επειδή δεν γνωρίζουν την ύπαρξή τους

Οι πολίτες που δεν προσφεύγουν σε κάποια Ανεξάρτητη Αρχή ή άλλη Ελεγκτική Αρχή επειδή δεν γνωρίζει την ύπαρξή τους αποτελεί βασική ομάδα στόχο προς ενημέρωση για τους στόχους και τις αρμοδιότητές τους. Θα πρέπει να υπάρξει ενημέρωση στις ακόλουθες κατηγορίες πολιτών:

- Ως προς το φύλο → Άνδρες
- Ως προς την ηλικία → Πολίτες μεγαλύτερης ηλικίας
- Ως προς την εκπαίδευση → Απόφοιτοι Δημοτικού
- Ως προς την κοινωνική τάξη → Κατώτερη
- Ως προς την κατάσταση απασχόλησης → Εργαζόμενοι
- Ως προς το επάγγελμα → Αγρότες και λοιπά επαγγέλματα εκτός των επιστημονικών
- Ως προς την ειδίκευση → Μεσαίας και χαμηλής
- Ως προς το εισόδημα → Με χαμηλότερο εισόδημα από μισθωτή εργασία και υψηλότερη από άλλες πηγές (αυτοαπασχόληση, συντάξεις, ενοίκια)

7. Το προφίλ των πολιτών που δεν απευθύνθηκαν σε κάποια Ανεξάρτητη Αρχή ή άλλη Ελεγκτική Αρχή επειδή δεν πιστεύουν στην αποτελεσματικότητά τους

Ειδική καμπάνια θα πρέπει να γίνει για αυτούς που δεν έχουν απευθυνθεί σε κάποια Ανεξάρτητη Αρχή ή άλλη Ελεγκτική Αρχή επειδή δεν πιστεύουν στην αποτελεσματικότητά τους θα πρέπει επίσης να προσεχθούν ως ομάδα στόχος προκειμένου να πειστούν για τις δυνατότητες και τα επιτεύγματα των υπηρεσιών τους. Θα πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα οι ακόλουθες ομάδες πληθυσμού:

- Ως προς το φύλο → Άνδρες
- Ως προς την ηλικία → Πολίτες ελαφρά μικρότερης ηλικίας
- Ως προς την εκπαίδευση → Απόφοιτοι ΑΕΙ
- Ως προς την κοινωνική τάξη → Μεσαία και Ανώτερη
- Ως προς την κατάσταση απασχόλησης → Εργαζόμενοι
- Ως προς την θέση στο επάγγελμα → Αυτοαπασχολούμενοι/εργοδότες
- Ως προς το επάγγελμα → Επιστημονικά επαγγέλματα και Διευθυντικά στελέχη
- Ως προς την ειδίκευση → Υψηλής
- Ως προς το εισόδημα → Υψηλότερου σε σχέση με το σύνολο

8. Προσδιορισμός ομάδων πολιτών προς ενημέρωση/ ευαισθητοποίηση

Από τα παραπάνω προκύπτει ως γενικό συμπέρασμα ότι τα προβλήματα με το Κράτος, τα ένομα αγαθά και το προνόμιο διεκδίκησης των δικαιωμάτων των πολιτών είναι «αγαθά πολυτελείας» που

χρησιμοποιούνται από τις υψηλότερες κοινωνικές τάξεις, με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και επαγγελματικό prestige και με μια θέση εργασίας (εργαζόμενοι), δηλαδή αυτοί που έχουν καλή θέση μέσα στην κοινωνία της κρίσης και της ανεργίας που βιώνει η Ελλάδα σήμερα αλλά, πιθανώς λόγω της ενεργής συμμετοχής τους στην παραγωγή, και τους περισσότερους λόγους να έχουν προβλήματα ή διαφορές με το κράτος.

Αγνοούν την ύπαρξη των Ανεξάρτητων/ Ελεγκτικών Αρχών, περισσότερο οι άνδρες και άτομα μεγαλύτερης μέσης ηλικίας και με ασθενέστερο κοινωνικο-οικονομικό προφίλ. Δυσπιστεί ως προς την αποτελεσματικότητα της προσφυγής σε οποιονδήποτε φορέα για την επίλυση της διαφοράς/προβλήματος με το Κράτος μεγάλο μέρος του, ενώ ειδικότερα προς τις Ανεξάρτητες/Ελεγκτικές δυσπιστούν ως προς την αποτελεσματικότητά τους περισσότερο οι άνδρες και ομάδες πληθυσμού με υψηλότερο κοινωνικο-οικονομικό status.

Οι πιο αδύναμες κοινωνικά τάξεις (χαμηλής εκπαίδευσης, χαμηλού επαγγελματικού και κοινωνικού status) αλλά και οι γυναίκες, παρότι γνωρίζουν σε μεγαλύτερη αναλογία την ύπαρξη των Ανεξάρτητων Αρχών, φαίνεται να διεκδικούν λιγότερο τα δικαιώματά τους γενικότερα ή μέσω της χρήσης των έννομων αγαθών ειδικότερα και επομένως αποτελούν τις ευρύτερες ομάδες προς ενημέρωση/ευαισθητοποίηση ως προς τα δικαιώματά τους και τις δυνατότητες που αυτά τους παρέχουν να λύνουν ευχερέστερα τα προβλήματα και τις διαφορές τους με το Κράτος και επομένως να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής τους και να πετύχουν υψηλότερα επίπεδα διαβίωσης μειώνοντας, και με τον τρόπο αυτό, τις κοινωνικές ανισότητες. Διάκριση θα πρέπει να γίνει ως προς την καμπάνια αυτών που αμφισβητούν την αποτελεσματικότητα ειδικότερα των Ανεξάρτητων και Ελεγκτικών Αρχών και αυτών που δεν γνωρίζουν την ύπαρξή τους.